

Det kan spørges, om Fællesmarkedstraktaten opfylder de særlige betingelser, som fremgår af grundlovens § 20 med hensyn til overdragelse af forfatningsretlige beføjelser til de ved Fællesmarkedstraktaten instituerede organer. Visse af disse betingelser kan næppe give anledning til større tvivl. At det drejer sig om 1) mellemfolkelige myndigheder, der 2) er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater 3) til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde, kræver formentlig ikke nærmere påvisning eller argumentation. De detaljerede bestemmelser i Fællesmarkedstraktaten om de forskellige organers beføjelser opfylder utvivlsomt det fjerde krav i grundlovens § 20, at kompetenceoverdragelsens omfang skal være „nærmere bestemt“. Overdragelsen sker netop kun i det omfang, traktaten bestemmer. Man kan i denne forbindelse henvise til fremstillingen på side 55 i rapporten „Danmark og Det europæiske økonomiske Fællesskab“.

Medens grundlovens § 20 åbner mulighed for, at der kan ske fravigelser af grundlovens øvrige bestemmelser, for så vidt angår de beføjelser eller den kompetence, der er tillagt kongen, ministrene, folketinget, domstolene o. s. v., giver § 20 ikke hjemmel for, at der kan tillægges de internationale organer beføjelser, som efter grundloven ikke tilkommer danske organer. Der kan altså ikke i medfør af § 20 overlades nogen beføjelse til en international myndighed vedrørende ændringer i grundlovens bestemmelser bortset fra de særlige kompetenceregler. Der kan således f. eks. ikke gives et internationalt organ beføjelse til at fravige grundlovens frihedsrettigheder, til at afskaffe monarkiet, til at ophæve folkekirken o. s. v.

Det er den juridiske sagkundskabs opfattelse, at Fællesskabets myndigheder ikke i henhold til de detaljerede bestemmelser i Fællesmarkedstraktaten skulle kunne træffe bestemmelser, som indholdsmæssigt afviger fra den danske grundlovs bestemmelser.

Tilbage bliver spørgsmålet om, hvorvidt de beføjelser, der er tillagt Fællesskabets Råd under artikel 235, går ud over det, som kan overdrages til dem i henhold til grundlovens § 20.

Dette kan ikke være tilfældet, når man tager meningen med artikel 235 i betragt-

ning. Artikel 235 har til formål at muliggøre en udfyldning af huller i traktaten, som skyldes, at man ved traktattekstens udarbejdelse har overset et eller andet praktisk problem i forbindelse med gennemførelsen af traktatens formålsbestemmelser. Den tjener således et udpræget praktisk formål ved at gøre det muligt at vedtage de nødvendige supplerende bestemmelser ved en simpel og let anvendelig fremgangsmåde. Til ændringer af principiel karakter kan artikel 235 ikke anvendes. Hertil må benyttes den i artikel 236 foreskrevne fremgangsmåde for revision af traktaten.

Som følge heraf indtager artikel 235 ikke nogen fremskudt plads i traktatens system, og der er ikke grund til at vente, at den skulle få nogen større betydning. Dette bekræftes ved erfaringerne fra Kul- og Stålfællesskabet, hvor den ganske tilsvarende bestemmelse i Parisertraktatens artikel 95, stk. 1, har spillet en underordnet rolle.

Skulle det imidlertid mod al forventning ske, at man fra nogen side ville forsøge at anvende artikel 235 til i strid med dens formål at søge gennemført principielt vidtrækkende ændringer i traktatens system, vil det være en selvfølge, at den danske regerings repræsentant i Rådet vil stå stærkt, når han modsætter sig en sådan fremgangsmåde og i stedet herfor henviser til at gå frem efter artikel 236. Dette ville ikke mindst være tilfældet, såfremt der var tale om en beslutning, som ville kollidere med den danske grundlovs bestemmelser. I den situation, at en forskrift som artikel 235 søges udnyttet på en måde, der strider mod dens hensigt og formål, vil det givetvis ikke være vanskeligt at benytte vetoretten.

Ovenstående svar er udarbejdet i samarbejde med udenrigsministeriets rådgiver i folkeret, professor ved Århus Universitet, dr. jur. Max Sørensen.

Spørgsmål 40:

Er rådet og kommissionen også af den mening, at artikel 240 giver en medlemsstat ret til at melde sig ud?

Har ministeren under forhandling i Bruxelles givet udtryk for sin fortolkning af artikel 240?